

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-09-000 009
Бања Лука, 24.3.2009. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ !

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија мр Велка Икановића, као предсједника вијећа, Слободана Милашиновића и Војислава Димитријевића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог Р. Г., због кривичног дјела убиство у покушају из члана 148. став (1) у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске у стицају са кривичним дјелом недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 399. став (1) Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалби браниоца оптуженог М. В., адвоката из Т., изјављеној против пресуде Окружног суда у Требињу број: 015-0-К-08-000 009 од 20.11.2008. године, након одржане јавне сједнице вијећа у присуству републичког тужиоца мр Ненада Врањеша, а у одсуству уредно обавјештених оптуженог и његовог браниоца, донио је дана 24.3.2009. године

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптуженог Р. Г. и пресуда Окружног суда у Требињу број: 015-0-К-08-000 009 од 20.11.2008. године, потврђује.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Требињу број: 015-0-К-08-000 009 од 20.11.2008. године оптужени Р. Г. оглашен је кривим због кривичног дјела убиство у покушају из члана 148. став 1. у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), за које му је утврђена казна затвора у трајању од 2 (двije) године, у стицају са кривичним дјелом недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 399. став 1. КЗ РС, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци и осуђен на јединствену казну затвора од 2 (двije) године и 2 (два) мјесеца, у коју казну му је урачунато вријеме проведено у притвору почев од 09.06.2008. године па 20.11.2008. године. На основу члана 62. став 1. КЗ РС оптуженом је изречена мјера безбједности одузимања предмета, а на основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) оптужени је ослобођен обавезе да накнади трошкове кривичног поступка.

Против ове пресуде жалбу је, благовремено, изјавила бранилац оптуженог М. В., адвокат из Т., која пресуду побија због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се жалба уважи, побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе за кривично дјело убиства у покушају из члана 148. став 1. у вези става 20. КЗ РС или да се побијана пресуда укине и одреди одржавање претреса.

Одговор на жалбу није поднесен.

На сједницу вијећа нису приступили уредно обавјештени оптужени и бранилац оптуженог па је сједница вијећа одржана у њиховој одсутности. На сједници вијећа републички тужилац је предложио да се жалба браниоца оптуженог одбије као неоснована.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 312. ЗКП, у оном дијелу у којем се жалбом побија, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 303. став (1) тачка г) ЗКП жалба браниоца оптуженог види у томе што је на главном претресу тужилац измјенио оптужницу којима је суштински другачије дефинисао улогу оптуженог у извршењу наведеног кривичног дјела, а оптуженом није дата могућност да се изјасни на наводе из измијењене оптужнице, па је на тај начин повријеђено његово право на одбрану на главном претресу и право на правично суђење у кривичном поступку, и у томе што се пресуда заснива на правно неваљаним и незаконито прибављеним доказима. Осим тога жалба налази да је побијана пресуда захваћена и битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 303. став (1) тачка ј) ЗКП, али се не образлаже којим обликом ове повреде је пресуда захваћена.

У погледу чињеничног стања жалба налази да је чињенично стање и погрешно и непотпуно утврђено.

Што се тиче жалбене основе одлуке о кривичној санкцији жалба браниоца оптуженог не садржи образложење овог жалбеног основа нити приједлог у том сегменту.

Није правилан став браниоца оптуженог да је повријеђено право на одбрану и право на правично суђење на начин како то образлаже жалба браниоца оптуженог. Ово из разлога што према одредбама члана 282. ЗКП („Измјена оптужнице,“) тужилац може, ако оцијени да изведени докази указују да се измијенило чињенично стање изнесено у оптужници, на главном претресу измијенити оптужницу. Тужилац може измијенити оптужницу без обзира што за такву процесну радњу нема упориште у изведеним доказима на главном претресу јер је довољна његова нова субјективна оцјена изведених доказа. Дакле, ако главни претрес, чији завршетак у смислу члана 284. став 3. ЗКП објављује судија, односно предсједник вијећа, обухвата доказни поступак и завршне ријечи онда тужиоцу припада неспорно право да у тим фазама главног претреса, па чак и између претреса, мијења оптужницу о чему постоји богата

судска пракса. Ради припремања одбране по измијењеној оптужници главни претрес се може одложити. У конкретном предмету тужилац је на главном претресу од 19.11.2008. године, по завршеном доказном поступку, измијенио оптужницу и измијењену оптужницу у писменом облику предао и браниоцу оптуженог. Сасвим је друго питање да ли је оптужница измијењена на штету оптуженог, али је чињеница да одбрана није тражила одгоду претреса ради припремања одбране, па је стога приговор жалбе у овом правцу неоснован.

Када је ријеч о битним повредама одредаба кривичног поступка да се пресуда заснива на правно неваљаним и незаконито прибављеним доказима, у чему би се састојала битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 303. став (1) тачка з), та повреда није учињена. Наиме, да би постојала ова битна повреда одредаба кривичног поступка потребно је да се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама ЗКП не може заснивати пресуда. Као примјери незаконитих доказа, односно доказа који су прибављени битним повредама процесног закона, су докази прибављени испитивањем осумњиченог, односно оптуженог противно одредбама члана 142. ЗКП или докази прибављени саслушањем особа који не могу бити саслушани као свједоци или које могу одбити свједочење ако на то право нису упозорени или то упозорење није унесено у записник или докази прибављени претресањем стана, просторија и лица на основу наредбе за претресање ако је приликом извршења наредбе за претресање извршено противно одредбама члана 124. ЗКП или ако је претресање без наредбе извршено противно одредбама члана 128. ЗКП или ако је привремено одузимање предмета или имовине извршено противно одредбама члана 127. и 130. ЗКП и сл. Побијана пресуда правилно закључује да се у конкретном случају не ради о предмету из члана 132. став (2) ЗКП при чему треба напоменути да су у записнику о претресу стана – других просторија оптуженог сачињеног 8.6.2008. године од стране ЦЈБ Т. нађени предмети који нису у вези са кривичним дјелом за које је издата наредба, али пошто су упућивали на друго кривично дјело, описани су у записнику о претресу и одузети о чему је издата потврда. Иначе, осим члана 132. ЗКП, који говори о попису привремено одузетих предмета и документације, чланом 134. ЗКП регулисано је чување привремено одузетих предмета и документације, а чланом 135. ЗКП отварање и преглед привремено одузетих предмета и документације. Из потврде о привременом одузимању предмета ЦЈБ Т. од 9.6.2008. године на основу члана 130. ЗКП („привремено одузимање предмета без наредбе“) од оптуженог је одузета једна полуаутоматска пушка call. 7,62 мм и пет метака истог калибра. Из исказа оптуженог као свједока, а и балистичким вјештачењем ове пушке и чаура, нађених на лицу мјеста, неспорно је утврђено да чауре нађене на лицу мјеста при вршењу увиђаја потичу од метака испалених из одузете пушке. На овакав налаз и мишљење вјештака балистичара одбрана није имала приговора.

Посебној критици жалба подвргава поступак са привремено одузетим предметима, њиховим чувањем и отварањем. На тврдњи да се сви привремено одузети предмети и документација морају отворати и прегледати у смислу члана 135. ЗКП, да од тог правила нема изузетака и да се сви предмети и документација мора предати суду на чување, изводи закључак да су због тога ови докази правно неваљани. Овакво становиште није прихватљиво јер је производ погрешног тумачења одредби закона који прописују поступак

одузимања, чувања и отварања привремено одузетих предмета. Приликом претресања стана и других просторија оптуженог привремено одузети предмети су у записнику пописани и о њиховом одузимању издата потврда, као што је издата потврда о одузимању горе наведене пушке и пет метака, а предмети су описани у овој потврди. Стоји чињеница да одузети предмети нису депоновани у суду, међутим, ова повреда закона нема карактер апсолутно битне повреде одредаба кривичног поступка, па је стога приговор жалбе у том правцу неоснован.

Супротно становишту жалбе анализом побијане пресуде овај суд налази да образложење пресуде садржи разлоге у погледу одлучних чињеница с аспекта постојања кривичног дјела и кривичне одговорности оптуженог, те чињеница одлучних за правилну примјену материјалног права, ради чега је неприхватљив приговор жалбе заснован на тврдњи да је образложење пресуде захваћено битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП при чему жалба уопште неконкретизује у чему се састоји ова повреда. Сасвим је друго питање то што жалба оспорава валидност датих разлога у образложењу за утврђене одлучне чињенице, међутим, приговор таквог карактера у суштини спада у жалбени основ погрешно утврђеног чињеничног стања, јер се таквим приговором кроз замјерку образложењу пресуде за чињеничне закључке оспорава правилност тих чињеничних утврђења.

На основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања и доказа изведених на главном претресу пред првостепеним судом утврђене су све чињенице од одлучног значаја за постојање кривичних дјела и кривичне одговорности оптуженог, па нема мјеста ни жалбеном приговору да је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено. Аргументима жалбе браниоца оптуженог није доведена у питање правилност чињеничних утврђења побијане пресуде, а изнијете жалбене тврдње о недостатцима чињеничне основе, по мишљењу овог суда, немају упоришта у садржају проведених доказа на главном претресу нити се као основани могу прихватити приговори жалбе о мањкавости датих разлога у образложењу пресуде за одлучне чињенице. Ово из разлога што докази проведени на главном претресу представљају поуздан основ за закључак првостепене пресуде да је оптужени Р. Г. извршио кривична дјела, за која је оглашен кривим том пресудом, предузимањем радњи описаних у изреци пресуде. Првостепени суд је пажљивом анализом изведених доказа, а нарочито исказа свједока оштећеног Л. Г., а дјелимично и исказа оптуженог у својству свједока, који су непосредни актери ових кривичних дјела, записником о увиђају, са пратећом фотодокументацијом и скицом лица мјеста, потврдама о привремено одузетим предметима, налазом и мишљењем вјештака балистичке струке, као и на основу других доказа изведених у току доказног поступка, дошао до закључка да је оптужени Р. Г. неовлашћено држао оружје и муницију чије држање грађанима уопште није дозвољено и да је другог покушао лишити живота. За такав закључак побијана пресуда је дала увјерљиве разлоге, уз садржајну анализу проведених доказа, које разлоге, као мјеродавно образложење, прихвата и овај суд.

Жалба побија првостепену пресуду и због одлуке о кривичној санкцији, не наводећи при томе околности које би могле бити од утицаја да казна буде

мања, јер је очигледно да се жалбом у овом правцу предлаже изрицање блаже казне, односно утврђивање блажих казни и изрицање блаже јединствене казне. Ни тај жалбени приговор није основан. За кривично дјело убиства из члана 148. став (1) КЗ РС прописана је казна затвора најмање пет година, што значи да се за ово кривично дјело, укључујући и покушај, може изрећи казна затвора у трајању од двадесет година, а за кривично дјело недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 399. став (1) Кривичног закона Републике Српске затвор од шест мјесеци до пет година. Првостепени суд је на страни оптуженог, при утврђивању казне за ова кривична дјела, цијенио као олакшавајуће околности да је кривично дјело убиства остало у покушају, као и чињеницу да је на понашање оптуженог утицала фрустрираност због нагомиланих неспоразума са оштећеним и понашање оштећеног критичне прилике, али и отежавајуће околности које се односе на јачину повреде заштићеног добра и степен кривичне одговорности оптуженог. Све ове околности дошле су у пуној мјери до изражаја у изреченој јединственој казни затвора од 2 (двје) година и 2 (два) мјесеца, посебно када се има у виду чињеница да је за кривично дјело убиства у покушају изречена казна од двије године затвора, која је изречена уз примјену одредаба КЗ РС о ублажавању казне до законом прописаног минимума затвора, а за кривично дјело недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја минимум прописане казне затвора. Изречена јединствена казна затвора и по оцјени овог суда, представља потребну мјеру казне да би се остварила сврха кажњавања како у сегменту васпитног утицаја према оптуженом да убудуће не чини кривична дјела, тако и у превентивном дјеловању према другима да не чине кривична дјела и одражава праведан баланс између захтјева за ресоцијализацијом оптуженог, дефинисаном у посебној превенцији као једном сегменту сврхе кажњавања и захтјева у јавном интересу да казна мора имати општеодвраћајући карактер, дефинисаном у општој превенцији као сегменту сврхе кажњавања.

Обзиром да нису основани разлози побијања првостепене пресуде који су изнесени у жалби, ваљало је жалбу као неосновану одбити и на основу члана 319. ЗКП првостепену пресуду потврдити.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
мр Велько Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић